

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 66/14
v Luxemburgu 30. apríla 2014

Rozsudok vo veci C-26/13
Árpád Kásler a Hajnalka Káslerné Rábai/OTP Jelzálogbank Zrt

Spotrebiteľia, ktorí si dohodnú úver v cudzej mene, musia mať možnosť posúdiť hospodárske dôsledky toho, že pri splácaní úveru sa uplatňuje iný kurz (kurz pre predaj meny) než kurz uplatňujúci sa na výpočet výšky úveru pri jeho poskytnutí (kurz pre nákup meny)

Vnútroštátny súd môže nahradiť nekalú podmienku ustanovením vnútroštátneho práva, aby obnovil rovnováhu medzi zmluvnými stranami a zachoval platnosť zmluvy

Smernica o nekalých zmluvných podmienkach¹ stanovuje, že nekalé podmienky uvedené v zmluvách uzavretých s podnikateľmi nezaväzujú spotrebiteľov. Pokiaľ však ide o podmienky vymedzujúce hlavný predmet zmluvy a primeranosť ceny a úhradu na jednej strane, ako aj tovaru alebo služieb dodávaných ako protiplnenie na druhej strane, smernica umožňuje členským štátom stanoviť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave, ktorou sa preberá, že tieto podmienky nepodliehajú posúdeniu z hľadiska svojej nekalej povahy, pokiaľ sú formulované jasne a zrozumiteľne. Maďarská právna úprava, ktorou sa preberá smernica, obsahuje takéto vylúčenie.

Dňa 29. mája 2008 Á. Kásler a H. Káslerné Rábai uzavreli s maďarskou bankou zmluvu o hypotekárnom úvere znejúcom na cudziu menu. Banka poskytla dlžníkom úver vo výške 14 400 000 maďarských forintov (HUF) (približne 46 867 EUR).

Zmluva uvádzala, že určenie výšky úveru v švajčiarskych frankoch (CHF) sa musí uskutočniť podľa **kurzu pre nákup** tejto meny uplatňovaného bankou v deň poskytnutia finančných prostriedkov. Na základe tejto podmienky bola výška úveru stanovená na 94 240,84 CHF. Podľa zmluvy sa však výška každej mesačnej splátky, ktorá sa mala zaplatiť v maďarských forintoch, mala určiť v deň predchádzajúci dňu splatnosti na základe **výmenného kurzu uplatňovaného bankou pre predaj švajčiarskeho franku**.

Manželia Káslerovci napadli pred maďarskými súdmi podmienku, ktorá umožňuje banke vyčíslieť dlžné splátky podľa kurzu pre predaj švajčiarskeho franku. Odvolali sa na nekalú povahu tejto podmienky, keďže v súvislosti so splatením úveru stanovuje uplatňovanie iného kurzu, než bol kurz použitý pri poskytnutí úveru.

Kúria (Najvyšší súd Maďarska), ktorej bol v spore predložený opravný prostriedok, sa pýta Súdneho dvora, či sa podmienka, ktorá sa týka výmenných kurzov uplatňujúcich sa na zmluvu o úvere vyjadrenom v cudzej mene, vzťahuje na hlavný predmet zmluvy alebo vzťah kvalita/cena plnenia. Chce tiež vedieť, či napadnutú podmienku možno považovať za formulovanú jasne a zrozumiteľne, v dôsledku čoho možno v zmysle smernice vylúčiť posudzovanie jej nekalej povahy. Maďarský súd chce napokon vedieť, či v prípade, ak zmluva nemôže ďalej existovať po odstránení nekalej podmienky, je vnútroštátny súd oprávnený zmeniť alebo doplniť ju.

Súdny dvor v prvom rade pripomína, že zákaz posudzovať nekalú povahu podmienok, ktoré sa vzťahujú na hlavný predmet zmluvy, sa má vykladať striktné a môže sa uplatňovať iba na podmienky upravujúce základné plnenia zo zmluvy. Kúrii prislúcha, aby určila, či napadnutá podmienka predstavuje podstatný prvok zmluvy, ktorú uzavreli manželia Káslerovci.

¹ Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288).

Súdny dvor okrem iného uvádza, že skúmanie nekalej povahy dotknutej podmienky by nemalo byť vylúčené z dôvodu, že uvedená podmienka sa údajne vzťahuje na primeranosť medzi na jednej strane cenou a úhradou a na druhej strane službami alebo tovarom, ktorý sa má dodať ako protiplnenie. Táto podmienka sa totiž obmedzuje na určenie výmenného kurzu medzi maďarským forintom a švajčiarskym frankom v súvislosti s výpočtom splátok, pričom však neuvádza, žeby veriteľ poskytoval služby výmeny. V prípade neexistencie takejto služby pritom finančnú záťaž vyplývajúcu z rozdielu medzi kurzom pre nákup a kurzom pre predaj, ktorú musí znášať dlžník, nemožno považovať za úhradu dlžnú ako protiplnenie za službu.

V druhom rade Súdny dvor spresňuje, že podmienka vymedzujúca hlavný predmet zmluvy nepodlieha posúdeniu nekalej povahy len vtedy, ak bola formulovaná jasne a zrozumiteľne. V tejto súvislosti Súdny dvor zdôrazňuje, že táto požiadavka sa neobmedzuje na formálnu a čisto gramatickú jasnosť a zrozumiteľnosť. Naopak, zmluva o úvere musí transparentne uvádzať dôvod a podrobnosti mechanizmu výmeny cudzej meny. Kúrii tak prislúcha určiť, či **riadne informovaný a primerane pozorný spotrebiteľ mohol** na základe reklamy a informácií poskytnutých veriteľom v rámci dojednávania zmluvy o úvere nielen vedieť o existencii rozdielu, ktorý sa vo všeobecnosti zaznamenáva na peňažnom trhu medzi výmenným kurzom pre predaj a výmenným kurzom pre nákup cudzej meny, ale tiež posúdiť **dôsledky uplatňovania výmenného kurzu pre predaj v súvislosti s výpočtom splátok a celkovými nákladmi svojho úveru.**

V poslednom rade Súdny dvor uvádza, že v prípade, ak by odstránenie nekalej podmienky viedlo k nevykonateľnosti zmluvy o úvere, ako je to v prejednávanej veci, **smernica nebráni tomu, aby vnútroštátny súd nahradil dotknutú podmienku ustanovením vnútroštátneho práva dispozitívnej povahy.** Takýto prístup totiž umožňuje dosiahnutie cieľa smernice, ktorý spočíva najmä v obnovení rovnováhy medzi zmluvnými stranami pri čo najväčšom zachovaní platnosti zmluvy ako celku.

Ak by takéto nahradenie nebolo prípustné alebo ak by súd bol povinný vyhlásiť neplatnosť zmluvy, mohol by byť ohrozený odstrašujúci účinok sankcie neplatnosti, ako aj cieľa týkajúceho sa ochrany spotrebiteľa. V danom prípade by takéto vyhlásenie neplatnosti mohlo mať za následok splatnosť celého dlžného zostatku úveru. To by však mohlo presiahnuť finančné možnosti spotrebiteľa a z toho dôvodu potrestať skôr spotrebiteľa ako veriteľa, ktorý by vzhľadom na tento dôsledok mohol byť vedený k tomu, aby sa nevyhýbal vkladaniu takýchto podmienok do svojich zmlúv.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499